

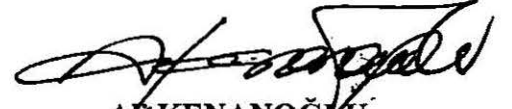

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2016 yılında Bakanlar Kurulu kararı ile her yıl Ekim ayının son pazar günü saatlerin bir saat geri alınması şeklinde uygulanan “kış saati” uygulamasına son verilmiştir. O tarihten itibaren devam eden ve adına “yaz saati” denilen uygulamanın nedeni dönemin Enerji Bakanı Berat Albayrak tarafından “güneş ışığından daha fazla faydalanarak enerji tasarrufu sağlanacağı” şeklinde açıklanmıştır.

Ancak, özellikle gündüzlerin kısaldığı soğuk kış aylarında, sabahın erken saatlerinde, karanlıkta okula gitmek zorunda kalan çocukların psikolojisi, nüfusu kalabalık kentlerde trafik yoğunluğu nedeniyle erken kalkıp işe gitmek zorunda kalanların yaşadığı zorluklar göz ardı edilerek, erken saatlerde evlerin, sokakların yanan ışıklarının nasıl bir enerji tasarrufu sağladığına yönelik sorular cevapsız kalmaktadır. 2016 yılında başlayan bu uygulamadan bu yana ne kadar enerji tasarrufu sağlandığı bilinmemektedir.

Dolayısıyla, kış aylarının erken saatlerinde okula ve işe gitmenin zorluklarının yanı sıra, elektriğin ve ısınma aletlerinin, sabah ve akşamın erken saatlerinde daha çok kullanılmasına sebep olan; öte yandan Avrupa ile saat farkı 2’ye çıkarken, borsa, bankacılık, uçak seyahatleri gibi birçok teknolojik etkileşimde dünya ile senkronizasyon sorunlarına neden olan, ayrıca enerji şirketlerine daha fazla kar sağladığı iddia edilen bu uygulamanın hem ekonomik hem de toplumsal faydasının araştırılması ve kamuoyunun doğru bilgilendirilmesi amacıyla Anayasa’nın 98. ve Meclis İçtüzüğü’nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca Meclis araştırma sürecinin başlatılması gereğini arz ve teklif ederim.

ALİ KENANOĞLU
İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

Her yıl Ekim ayının son pazar günü saatlerin bir saat geri alınması şeklinde uygulanan “kış saati” uygulamasına 2016 yılında Bakanlar Kurulu Kararı ile son verilmiş ve o tarihten bu yana saatler ileri veya geri alınmadan “yaz saati” uygulamasına devam edilmektedir. Dönemin Enerji Bakanı Berat Albayrak tarafından kalıcı hale getirilen bu uygulamanın gerekçesi olarak enerji tasarrufu sağlamak, gün ışığından daha fazla faydalanmak olduğu ileri sürülmüştür.

Böylece 1973'ten bu yana her yıl Mart'ta 1 saat ileri alınan saatlerin, Ekim'de bir saat geri alınması uygulamasına son verilmiştir. Bu uygulama ile daha önce 1 saat fark olan Orta Avrupa ülkeleriyle Türkiye arasındaki saat farkı 2 saate, İngiltere ile 3 saate çıkarken, Suudi Arabistan ile aynı saat dilimi kullanılmaya başlanmıştır.

Diğer taraftan, kış aylarının büyük çoğunluğunda gecenin zifiri karanlığında okula gitmek zorunda kalan çocuklar, işe gitmek için erkenden kalkan çalışanların yıllardır sürdürdükleri itirazlar dikkate alınmamaktadır.

Kalıcı yaz saati uygulaması en çok erken okula gitmek zorunda kalan öğrencileri ve öğrenci ailelerinin psikolojisini olumsuz etkilemektedir. Yapılan araştırmalara göre, kısalan uyku süresi ve azalan uyku verimi nedeniyle, merkezi sinir sistemi, endokrin, dolaşım ve bağışıklık sisteminin olumsuz etkilendiği belirtilmektedir.

Yine yapılan bir başka araştırmaya göre; çocukların ve yetişkinlerin tam karanlık olmayan ortamda uyanması gerektiği, bunun olmaması halinde çocukların gün algılarının ve günü planlama yeteneklerinin bozulacağı, gün ağarmasının daha motive şekilde harekete geçebilmek için uyarıcı bir niteliği olduğu, bu ritim bozulduğu zaman gün motivasyonunu, enerjiyi, performansı ve öğrenmeyi etkilediği açıklanmıştır.

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO), 2017 yılında saat diliminin kalıcı hale getirilmesinin enerji tüketimini azaltacağı yerde artırdığını öne sürerek, Kasım ayı tüketiminin bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 6,5 düzeyinde rekor artış gösterdiğini ve 22,7 milyar kilowatt saat ile en yüksek düzeye ulaştığını açıklamıştır.

EMO tarafından "Elektrik enerjisinde verimliliği kolaylaştıran ve talep üzerinde doğrudan etkisi olan en önemli uygulamaların başında gerek ısınmada gerekse aydınlatmada güneş enerjisinden azami oranda yararlanma başat rol oynamaktadır. Bir taraftan ısınma ve aydınlanma açısından binaların mimari tasarımlarında güneş enerjisinden azami ölçüde yararlanılması ön planda tutulmaya çalışılırken, diğer taraftan yaz saati uygulaması ile batı illerimizde sabah saatlerinde yaşam karanlığı mahkûm edilmiştir.

Toplum üzerindeki psikolojik etkileriyle birlikte, uygulamanın can, mal ve trafik güvenliği açısından da sorunlu olduğu uzmanlar tarafından birçok platformda gündeme getirilmiştir. Ayrıca, nüfus yoğunluğu açısından olduğu kadar mesken, ticarethane ve sanayi tüketimindeki talebin yüksekliği bakımından da uygulamanın enerji verimliliği ile ilgisinin olmadığı açıktır. Kaldı ki, 2016 yılında başlayan bu uygulama sonunda geçen süre içinde tasarruf yapıp yapılmadığı belli değildir. Bu uygulamaya esas teşkil eden, ancak ne hikmetse gizli tutulan raporun da kamuoyu ile paylaşılmamış olması düşündürücüdür." denilmektedir.

Türkiye'de 1973 yılından 2016 yılına kadar yapılan bilimsel açıklamalara göre kış ve yaz saati uygulamasının ülkemizin enerji tasarrufuna katkı sağladığı açıklanırken, 2016 yılında bunun tam tersi bir açıklama ile kış saati uygulamasından vazgeçilmesi halinde daha fazla tasarruf edileceği söylenmeye başlanmıştır. Taban tabana zıt olan son tezi o günden bu yana doğrulayan bir çalışma mevcut değildir. İTÜ'nün sonuçlarına göre % 1,95'lik tasarruf sağlandığı açıklansa da, bu diğer bilimsel çalışmalarla teyit edilememiştir.

Bu durum kış aylarının erken saatlerinde okula ve işe gitmenin zorlukları yanı sıra, elektriğin ve ısıtma aletlerinin sabah ve akşamın erken saatlerinde daha çok kullanılmasına sebep olmaktadır. Öte yanda, Avrupa ile saat farkı 2'ye çıkarken, borsa, bankacılık, uçak seyahatleri gibi birçok teknolojik etkileşimde dünya ile senkronizasyon sorunları yaşandığı bilinmektedir.

Soğuk kış aylarının karanlık saatlerinde öğrencilerin okula, çalışanların işe gitmesinin zorluklarının yanı sıra; gün ışığının azaldığı kış mevsiminde aydınlatma ve ısıtma aletlerinin sabah ve akşam saatlerinde daha çok kullanıldığı, diğer ülkeler ile saat farkının açılması nedeniyle teknolojik etkileşimde sorunlara neden olan "yaz saati" uygulamasının Türkiye'nin enerji tasarrufuna ne kadar katkı-zarar getirdiği bilinmemektedir. Dolayısıyla enerji sağlayıcı şirketlere fazladan kar sağladığı da iddia edilen bu uygulamanın hem ekonomik hem de toplumsal faydasının araştırılması ve kamuoyunun doğru bilgilendirilmesi amacıyla bir araştırma komisyonunun kurulmasını çok önemli ve gerekli görmekteyiz.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	Mam
2	SAİT DEDE	HAKKARİ	S. Dede
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	Gülcan
4	KEMAL PEKÖZ	ADANA	Kemal
5	HABİP EKSİK	IĞDIR	Habip
6	SIDIK TAŞ	SİİRT	Sidik
7	NURAN İMİR	ŞIRNAK	Nuran

9	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	Huseyin
10	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	Remziye
11	RIDVAN TURAN	MERSİN	Ridvan
12	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	Abdullah
13	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	Ömer
14	MUAZZEZ ORHAN IŞIK	VAN	Muazzez
15	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	Erdal
16	ZEYNEL ÖZEN	İSTANBUL	Zeynel
17	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	Dilşat
18	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	Hasan
19	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	Murat
20	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	Ali